

INSTITUTS A TEMPS COMPLET

1. Justificació i antecedents:

Tal com explica Elena Sintès arreu del món s'està experimentant amb models d'escola capaços de flexibilitzar la rigidesa amb què majoritàriament s'organitza la vida quotidiana de la infància.

En alguns països, aquest tipus de plantejament s'està estenent amb la idea de què per a molts nois i noies, l'escola i l'institut pot ser el millor espai educatiu i d'acompanyament en l'aprenentatge, perquè les seves famílies no tenen suficients recursos culturals ni econòmics per ajudar-los.

Així doncs, és important pensar la jornada escolar anant més enllà del que s'ha entès tradicionalment com a temps escolar i dissenyar noves solucions des d'una visió integral de l'educació i del benestar dels nois i noies, en què centre, família i entorn s'acompanyen en la tasca educativa.

Els centres **d'alta i màxima**¹ atenen a una població d'alumnes provinents de famílies amb una realitat socioeconòmica desafavorida. A Barcelona trobem un total de 20 centres d'alta i màxima complexitat, d'aquests, més de la meitat (13), fan jornada compactada i 8 no tenen servei de menjador disponible.

Actualment, força instituts que no disposen de servei de menjador propi, utilitzen el servei de menjador d'una escola de primària propera i adscrita. Aquesta organització permet garantir la possibilitat de l'oferta de menjador pels alumnes i al mateix temps, manté la vinculació dels alumnes amb l'escola de primària i estableix lligams entre els dos centres.

Per altre banda i paradoxalment, és en els barris amb realitats socioeconòmiques desafavorides on hi ha més instituts que fan jornada compactada. Cal destacar, però, que tots els instituts que fan aquesta jornada tenen un projecte d'atenció a les tardes amb activitats extraescolars programades. Això no obstant, la participació dels alumnes en aquestes activitats és sovint, molt menor a la desitjada.

El Consorci d'educació està treballant en el Pla "**Escoles enriquides per a garantir l'educabilitat en entorns empobrits**" en el qual es desenvolupen deu mesures complementàries i sistèmiques per tal de millorar la qualitat de vida i les oportunitats d'aquests infants. Dins d'aquet marc hi ha dues accions complementàries que són les que es persegueixen amb la proposta de menjadors:

¹ Índex de complexitat del Departament d'Ensenyament elaborat amb dades referides a l'alumnat que cursa ensenyaments obligatoris en funció dels indicadors de context següents: baix nivell d'instrucció dels pares/ tutors; ocupació de llocs de treball de baixa qualificació professional dels pares/tutors; nombre significatiu de pares/tutors d'alumnes perceptors de la renda mínima d'inserció; percentatge elevat de pares/tutors en situació d'atur; alt percentatge d'alumnes amb necessitats educatives específiques; percentatge alt d'alumnes nouvinguts

1. Garantir que l'alumnat més vulnerable té les necessitats bàsiques cobertes.
2. Avançar cap a un model d'*Escola a temps complet* on tots els alumnes tinguin l'opció d'accedir a activitats complementaries més enllà de les estrictament lectives.

L'accés a les activitats de tarda, és d'especial importància en els primers cursos de secundària, ja que els alumnes s'han d'adaptar a uns nous horaris i a una nova organització del seu temps lliure, i al mateix temps, encara tenen poca autonomia per organitzar-se a l'hora de dinar i garantir-se una alimentació equilibrada. Per aquest motiu el servei s'adreça prioritàriament a l'alumnat del primer cicle de l'ESO i per alumnes de 3r i 4t es restringeix a aquells que participen en els programes *Oficis a la Ciutat* i *Estades a Empreses* dins del programa Èxit2-Diversificació curricular. En aquest cas són alumnes majors de 14 anys especialment vulnerables, i en una situació de risc pel que fa a l'absentisme i a l'abandonament prematur. Pensem que incloure'ls en una oferta de menjador vinculada a activitats de tarda pot millorar en gran manera la seva adhesió a l'institut.

Per tal de poder adequar l'organització i l'oferta d'aquest projecte s'ha fet una experiència pilot a dos instituts del barri del Besòs-Maresme. És a partir d'aquesta experiència, així com amb la participació dels instituts en la valoració de les places necessàries, amb el que s'ha elaborat el projecte.

2. Objectiu general:

- Assegurar l'oferta del servei de menjador a tot l'alumnat de l'educació secundària obligatòria i facilitar d'aquesta manera l'accés a activitats complementàries de tarda ja que aquestes milloren l'èxit educatiu.

3. Objectius específics:

- Disminuir l'absentisme a la tarda en els instituts d'alta i màxima complexitat que facin jornada partida.
- Disminuir l'absentisme dels alumnes del programa Èxit-2 en la modalitat d'*Oficis a la Ciutat*, en les classes posteriors als tallers.
- Establir mecanismes que afavoreixin la participació dels alumnes en les activitats extraescolars de tarda.
- Garantir que a tots els instituts d'alta i màxima complexitat disposin d'oferta de menjador.
- Emmarcar els menjadors en un context escolar proper que permeti al mateix temps afavorir la relació i vinculació entre l'escola de primària més propera i la secundària del barri.
- Garantir la possibilitat d'accés a aquests menjadors pels alumnes dels instituts d'alta i màxima complexitat de 1r i 2n d'ESO i pels alumnes del programa EXIT-2 de la modalitat d'*Oficis a la Ciutat*(modalitat C) i *Estades a Empreses*(modalitat D) que ho sol·licitin.

4. Destinatari:

- Alumnes de 1r. i 2n. d'ESO dels Instituts de màxima i alta complexitat que participin a les activitats de tarda que compleixin els següents requisits:
 - Alumnes que per la seva situació socio-econòmica, familiar i o pedagògica es consideri que quedar-se a dinar al centre i a les activitats de tarda afavorirà el seu èxit educatiu.
 - En tots els casos els alumnes s'hauran de comprometre a participar a les activitats de tarda que ofereix el centre com a mínim dues tardes.
- Alumnes de 3r. i 4t d'ESO dels instituts de màxima i alta complexitat que participin al programa ÈXIT-2 en les modalitats d' *Oficis a la Ciutat i Estades a Empreses*

Nombre Instituts participants:	20 Instituts
Previsió de menús de 1r i 2n d'ESO:	692 menús/diaris
Previsió d'alumnes del programa ÈXIT-2 modalitat C i D de 3r. i 4t d'ESO	165 menús/diaris
TOTAL MENÚS DIARIS	857 Menús/diaris*

*Cal destacar que nombre de places de menjador són diàries i no correspondrà al nombre d'alumnes beneficiaris. Preveiem que hi haurà alumnes que no utilitzaran el servei de menjador tots 5 dies de la setmana i aquest fet farà que el nombre d'alumnes beneficiaris sigui molt major.

5. Organització i obligacions:

Organització general i activitats de tarda:

- Els instituts presentaran un document detallant l'aplicació del projecte al seu centre, especificant l'organització de les activitats de tarda i el seu lligam amb el projecte de centre. Així mateix detallaran, amb el suport del Consorci d'Educació de Barcelona, els indicadors que recolliran i avaluaran.
- Els instituts hauran de garantir l'obertura del centre almenys 4 tardes a la setmana fins a les 18:30h. En aquest horari hi haurà d'haver oferta d'activitats extraescolars i/o oferta d'utilització de l'espai de la biblioteca per als alumnes. Així mateix, els instituts hauran de designar un referent de les activitats de tarda.
- Els instituts gestionaran l'oferta de places vetllant per a que arribi la informació a totes les famílies dels alumnes de primer i segon d'ESO i del programa ÈXT-2 en la modalitat C i D, prioritzant els alumnes que es vinculin a les activitats que realitzen a la tarda tant en el cas de que l'Institut faci tots els dies jornada compactada com en el cas que tingui alguna tarda lectiva.

- Els instituts inclouran, en el Pla individualitzat dels alumnes que participen en el programa Èxit-2 en la modalitat *d'Oficis a la Ciutat i Estadets a empreses*, la proposta d'activitats de tardes relacionades amb les competències necessàries a treballar que comportarà l'assistència obligatòria al menjador.

Menjador

- Els instituts que no disposin de menjador propi hauran d'acordar amb una de les escoles properes adscrites, la possibilitat d'utilització del seu menjador i fer el seguiment de l'assistència i funcionament. En aquests casos hauran de redactar els compromisos i normativa de funcionament de l'activitat de menjador conjuntament amb l'escola de cara a garantir la bona organització i funcionament del servei.
- Les famílies dels alumnes participants en el projecte hauran de signar un document d'autorització per a que el Consorci d'Educació de Barcelona pugui consultar les seves dades fiscals per tal de poder fer una valoració posterior del projecte.
- Els instituts hauran d'obrir l'oferta del menjador a tots els alumnes del centre.
 - Pels alumnes de 3r. i 4t. d'ESO que no participin del programa Èxit-2 en les modalitats C i D hauran de gestionar el sistema normalitzat de beques de menjador, si així ho requereixen.
 - Pels alumnes de 1r. i 2n. d'ESO que no es trobin entre els alumnes destinataris especificat en el punt 6, l'institut haurà d'oferir la possibilitat del servei de menjador del que la família pagarà el cost estipulat.

Seguiment

- Es constituirà una comissió de seguiment que es reunirà trimestralment per fer el seguiment de la participació, l'assistència al menjador i a les activitats de la tarda i el desenvolupament del projecte. Aquesta comissió estarà formada per:
 - Un representant de l'equip directiu de l'Institut.
 - Un representant del referent del centre de les activitats de tarda.
 - Un representant del Consorci d'Educació de Barcelona.

En els instituts amb menjador propi:

- Un representant del referent del menjador.

En els Instituts amb el servei de menjador ofert per una escola de primària adscrita.

- Un representant de l'equip directiu del l'escola o persona en qui delegui.

6. Distribució de places i criteris de prioritització:

- El nombre de places que s'assignaran per institut seran les següents:

- a. Per alumnes de 1r i 2n d'ESO:

Nombre Instituts alta i màxima complexitat	Nombre de grups total	Nombre de places ofertades per grup	Total menús diaris
20	79	8	632

	Total menús diaris
Borsa extraordinària de beques a distribuir entre els instituts que justifiquin més necessitats.	60

- b. Per alumnes participants al programa ÈXIT-2 modalitat C i D de 3r. i 4t. d'ESO:

Tots els alumnes participants Èxit -2 (C i D)	165 Alumnes/ menús diaris
---	------------------------------

- Criteris de prioritització:

- a. Alumnes de 1r i 2n d'ESO:

1. Alumnes que estan realitzant activitats a la tarda previ el vist-i-plau del coordinador pedagògic del centre.
2. Es prioritzarà la possibilitat d'accés al servei de menjador els dies de la setmana en que l'alumne/a està apuntat a activitats de tarda.
3. Alumnes valorats per la comissió social amb el compromís d'assistència a activitats de tarda. L'institut vetllarà per a que aquesta comissió es reuneixi el mes de setembre i pugui acabar de determinar els alumnes beneficiaris del servei.

- b. Alumnes del programa ÈXIT- 2 de les modalitats C i D.

1. Compromís d'assistència a les activitats de tarda.

En el cas de disponibilitat de places els alumnes beneficiaris del servei que ho demanin es podran quedar a dinar tots els dies de la setmana seguint la prioritat que la comissió social del centre determini.

El Consorci d'Educació de Barcelona es reservarà una borsa de 60 beques que es destinaran a cobrir necessitats específiques i concretes que plantegin els instituts un cop tinguin repartides les seves 8 beques/diàries per grup classe.

Documentació requerida per sol·licitar alguna beca de la borsa.

- Informe de la valoració de la comissió social sobre la situació social i educativa de l'alumne. Concreció del pla de treball de l'alumne i la seva vinculació a les activitats de tarda.

Per tal de repartir aquesta borsa es constituirà una comissió formada per:

- Director de l'Àrea del Servei d'Educació i Territori o persona en qui delegui.
- Director de l'Àrea d'orientació i educació inclusiva o persona en qui delegui.
- Un representant designat per la inspecció

Criteri de repartiment de beques:

- Valoració de l'informe presentat, situació socioeconòmica i coherència pedagògica.
- Priorització segons l'índex de complexitat del centre.

2. Avaluació del projecte:

Els indicadors a avaluar seran els següents:

- Disminució de l'absentisme a les tardes en el cas dels Instituts que no facin jornada compactada.
- Disminució de l'absentisme a les classes posteriors als tallers en el cas dels alumnes participants al programa ÈXIT-2 de la modalitat *d'Oficis a la Ciutat*.
- Augment en l'oferta de les activitats de tarda als instituts, vinculació d'aquestes al projecte educatiu de centre.
- Augment de propostes d'activitats de tarda sense cost per l'alumnat.
- Augment de la participació dels alumnes en les activitats de tarda.
- Augment de la vinculació entre l'escola de primària i l'institut en el cas que el servei de menjador es presti al centre de primària (projectes o activitats conjuntes, utilització d'espais de l'altre centre etc..)
- Augment de la preinscripció a l'institut des de la primària on es presti el servei de menjador.

- Anàlisi del percentatge d'alumnes que participen en el projecte que haguessin estat susceptibles de rebre beques de menjador. Anàlisi del percentatge d'alumnes amb només necessitats socioeducatives.

3. Pressupost curs 2016-2017:

Dies lectius: 175

Preu menú: 6,00€

Assignació de 8 menús/diaris becats per grup

	Nombre menús diaris	Nombre dies lectius	Nombre menús anuals	Preu menú diari	Cost anual
Nombre total de grups 79 1r. i 2n. ESO Instituts d'alta i màxima complexitat	632	175	110.600	6,00 €	663.600,00 €
Èxit-2 a Instituts d' alta i màxima complexitat modalitat C+D	165	175	28.875	6,00 €	173.250,00 €
Borsa de 60 beques per repartir entre els instituts que justifiquin més necessitats	60	175	10.500	6,00 €	63.000,00 €
TOTAL ANUAL	857		149.975		899.850,00 €